

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения...2

Конкурси...3

Изкуство, думи...4

Програма...12

Изкуство, думи...13

Хроника...17

IN MEMORIAM...20

Редактор:

Марияна Аврамова

Оформление:

Александър Стефанов

Коректура:

Мариела Янакиева

Снимки:

Дени Кръстев

На корицата:

Данаил Атанасов –
„Светло“

За контакти и реклама:

тел. 02) 948 37, вѓтр. 14

02) 943 44 21

факс: 02) 946 02 12

press@sbhart.com

ИнфоСБХ

ISSN 1313-9622

Зahari Зограф – „Автопортрет“, детайл

СБХ, 1504 София, ул. „Шипка“ 6

КАКВО Е GALLATERIA?

Това е нова галерия за модерно изкуство, показваща творби предимно от български автори. Но не само това... Галерията работи с автори от цял свят за провеждането на най-широк кръг прояви от организирането на временни експозиции, срещи, презентации и дискусии – до организиране на пленери, лекционни курсове, тематични турове в града и онлайн галерия.

Къде е Gallateria? Намира се в Истанбул, кв. Бейолу, на 100 м от кулата Галата – една от най-популярните и посещавани туристически забележителности в града. Кварталът е изключително интернационален, живописен и оживен през цялата година, средище на артисти, художници и музиканти, привлечени тук от уникалната атмосфера. Сградата, в която е разположена галерията, е паметник на културата – прочутият Камондо хан, и е от втората половина на 19 век, с уникален интериор и впечатляваща класическа фасада. Реставрирана изцяло през 2009 година.

Gallateria предоставя много добри възможности за представяне на български автори и галерии в Истанбул. **За контакти:**

abc_art@ymail.com , www.gallateria.com

052/654-403; 0888/490-761 – *Веселин Василев*

0090/212/252-80-90 – *Миелена Михайлова.*

0090/507/777-04-69 – *Миелена Михайлова.*

Записванията за творческите бази на СБХ ще стават вече при Дияна Велкушанова в счетоводството на СБХ, тел. 948 37 42 и 846 51 09. Молим, желаещите да се запишат за летни почивки и за работа в творческите бази да се съобразят с това.

ДО НОВОПРИЕТИТЕ ЧЛЕНОВЕ НА СБХ

Уважаеми колеги,

Каним ви на среща в Съюза на българските художници, на която да се запознаем с вас, да ви представим структурата и дейността на СБХ и да поговорим по общи творчески въпроси.

Предлагаме срещата да се състои на 15 април т. г. от 15 часа, в изложбената зала на IV етаж в галерията на СБХ на ул. „Шипка“ 6.

Ивайло МИРЧЕВ, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СБХ

На 21 май 2010 г. в изложбените зали на ул. „Рафаел Михайлов“ 1, гр. Велико Търново, ще се открие шестнадесетата поред Национална традиционна изложба на художниците педагози „Велико Търново 2010“.

Творбите ще се събират в регионалните инспекторати по образование на 12 и 13 май.

**ТРАНСЛИНГВА
АГЕНЦИЯ ЗА
ПРЕВОДИ**

Комуникация без смущения!

<http://www.chaumont-graphisme.com/en/index.html>

ИМПРЕСИЯ 2010

Пловдивският панаир има удоволствието да ви покани да вземете участие в изложба ИМПРЕСИЯ в рамките на Международния пролетен панаир от 11 до 16 май 2010 г. в Пловдив. *Условия за участие и формуляри може да намерите на интернет страницата на панаира <http://www.fair.bg>*

Изпращайте заявките по имейл (възможно е да пишете директно във формуляр 1 или 2, като кликнете върху Typewriter), факс 032/903517 или 032/902432, както и по пощата.

Ще се радваме да ви посрещнем като изложители на ИМПРЕСИЯ 2010!

За допълнителна информация на ваше разположение е: Боряна Панталеева
Експерт сектор „Продажби“

Търговска дирекция

Международен панаир Пловдив, тел.: 032/902784; факс: 032/902517, 032/902432

GSM: 0889/500897; b.pantaleeva@fair.bg

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Специализиран музей – Трявна има удоволствието да ви покани да участвате в национална научна конференция на тема „**Приложно изкуство и художествен занаят. Майстори, ателиета, паметници**“. Конференцията ще се проведе на 7-8. 10. 2010 г. в град Трявна и ще бъде посветена на 90-годишнината от създаването на Тревненското художествено училище – приемник на Тревненската възрожденска школа.

Целта на конференцията е популяризирането на постиженията на Тревненската художествена школа, на българското средновековно и възрожденско изкуство и художествени занаяти, на творците на българската пластична култура въобще.

Конференцията има амбициозната задача да привлече специалисти от всички области, работещи по проблемите на богатото българско пластично и художествено наследство, включващо материални паметници, школи и ателиета, различните традиционни културни и художествени дейности с национална ценност с оглед на естетическите и емоционални потребности, които са задоволявали през вековете в духовен аспект.

Материалите и докладите от конференцията ще бъдат издадени в научен сборник – т. 3 на Известия на Специализиран музей – Трявна. Ръкописите се предават на компакт диск (CD/DVD) и разпечатка във формат Rich Text Format, шрифт Times New Roman, Regular, 12 pt. Научният апарат се представя по т.нар. Оксфордска система; в скоби в текста се изписва фамилията на автора, без запетая следва годината на публикуване, а след запетаята – страницата. Напр. Ангелов 1992, 11-12. След текста на статията се прилага списък на цитираната литература. Пример: Ангелов 1998: В. Ангелов. Българска монументална дърворезба. София, 1992. Статиите и материалите се предават в деня на конференцията.

Командировъчните са за сметка на участниците.

Във връзка с подготовката на конференцията молим да изпратите до 31 юли 2010 г. вашите заявки за участие на адрес:

Специализиран музей – Трявна;

пл. Капитан Дядо Никола № 7

5350 Трявна

e-mail: tryavna_myseum@mail.bg

тел. 0677/25-17 GSM 0896 755928 Венелин Бараков

Юлия Нинова, Директор на Специализиран музей – Трявна

ДАНАИЛ АТАНАСОВ

ул. „Шипка“ 6, етаж 4, 24.II.–12.III.

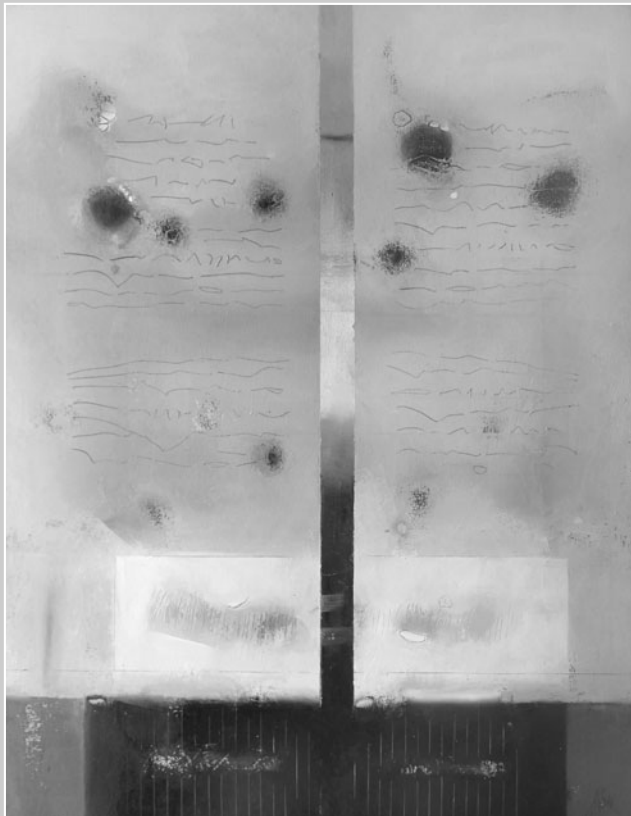
Данаил Атанасов е от този тип художници, които отстояват модернистичния си възглед върху живописата и последователно развиват личния си стил.

Той е роден в Перник и живее и твори в родния си град и в чужбина. Има над 40 самостоятелни изложби в страната и зад граница, като неговите платна са излагани в Берлин, Париж, Атина, Варшава, Тузла, Грайсфалт, Вашингтон и др. Творбите му са притежание на Националната художествена галерия, музея „Барсело“ – Майорка, музея „Оу Атона“ – Минеаполис и частни колекции. Отличава се с индивидуалния си почерк в участията си в различни по характер прояви, пленери и симпозиуми в Полша, Гърция и др.

Настоящата му изложба е съставена от абстрактни композиции, представляващи цветни музикални метафори и живописни търсения с включени флорални и геометрични елементи. Неговите творби са хармонични и красиви, но най-вече притежават съзерцателност и изразяват възглед за самостоятелността на живописния образ. Дори във фигуративните си работи той отстоява позицията на абстрактното мислене, като тази скрита дуалистичност е изразена най-вече в композициите с музикална тема.

Светът на Данаил Атанасов е свят на почти религиозно преклонение пред смисъла на живописата. Става въпрос за тази живопис, която безпрепятствено среща личния свят със социалното пространство, и то по начин, по който личността измерва социума. Тук трябва да се подчертае специфичното мислене на автора, при което натрупаната култура и вътрешното убеждение създават нещо като сбор от правила, които можем да наречем индивидуален канон или по-точно стил, а стилът на художника, доказал се чрез много изложби и прояви, изразява светъл, човечен и просветен свят.

Димитър ГРОЗДАНОВ

Данаил Атанасов – „Идеограми“

ИЗЛОЖБАТА „ДИВА ПЕСЕН“, ИЛИ НИШКИТЕ НА ВРЕМЕТО

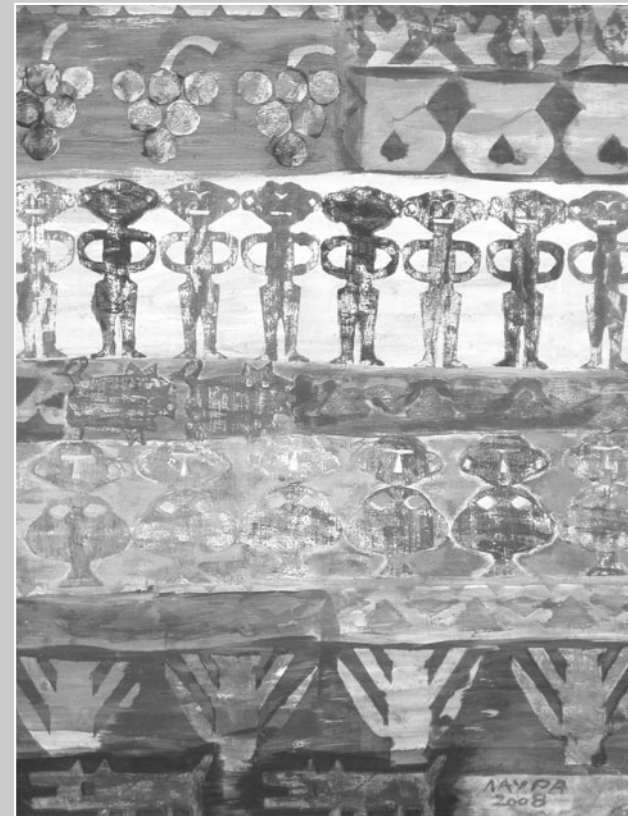
ул. „Шипка“ 6, етаж 2, 18.II.–6.III.

Познаваме Лаура като художник приложник, т. е. като автор, формиран в полето на декоративно-приложните изкуства и в частност на текстила. Напоследък обаче тя все по-често като че ли излиза от тази територия, за да навлезе в областта на онова, което сме свикнали да наричаме „изящно изкуство“ – в живописата, в печатните техники, които я приближават към графичното, както и в такива съвременни форми като инсталацията. Но това не означава скъсване с корените. Тя не просто не прекъсва връзката, а дори подчертава генезиса на собствената си изобразителна система и естетическо кредо.

Появата на тъканта, т. е. преденето, тъкането, наред с грънчарството и резбарството, бележи прехода от естественото съществуване на човека в природата към културата. Тези древни занаяти маркират първите стъпки на разумния човек, активно променящ природата, както и естеството на нещата. И като обвива камъка с нишки, художничката представя на един символичен език именно онзи преход от природно към културно. За нея „диво“

не означава необуздано, примитивно. То е онова древно „диво“, което бележи зората на човешката цивилизация. Неслучайно говори и за песен, защото песента е особена музикална организация на речта, подчинена на строгата ритмика и повторението на мотива – елементи, неотменна част и от тъканта. И както някога, в древността, орнаментът е изпълнявал не просто декоративна функция, а е имал смислоопределящо значение, така го използва днес и Лаура Димитрова – независимо дали става дума за геометричен, флорален, зоо- или антропоморфен орнамент.

Ключов за нейните работи е и проблемът за времето, решен обаче по типично постмодерен начин. Времето вече не е линеарно, всичко се случва тук и сега, всичко е възможно именно в този момент. Поради това и

Лаура Димитрова – „Празник“

съвместяването на архаичната образност със съвременните изобразителни похвати е съвсем естествено. Централен образ в работите на Лаура са древните идоли, охранявали някога битието на човека, а днес превърнали се в символ на търсенето на собствените духовни корени. Идолът е заобиколен от вотивни животински фигурки, сред които се откроява тази на коня – едно от основните свещени животни в индоевропейските митологии.

В древните образи и в обръщането към народния календар, който фиксира цикличността на времето, художничката всъщност изследва съвременното през призмата на миналото. Вчера, днес, утре се сливат, личното и общочовешкото стават неразграничими. Потъвайки в миналото, Лаура Димитрова всъщност намира себе си. Днес и тук.

Милена БЛАЖИЕВА

САВА САВОВ (1946–2006), ул. „Шипка“ 6, етаж 1, 25.II.–13.III.

Сава Савов беше в авангарда на младото поколение, което навлезе в нашия художествен живот през седемдесетте години на миналия век.

Тогава тези таланти, млади хора инстинктивно чувстваха върху себе си сковаващото въздействие на неизживените догми и канони на т. нар. „социалистически реализъм“. Искане да освободят духа си, да кажат нещо ново, да бъдат различни.

Савата и другите горяха от желание за работа, уверени в себе си, нахъсани, амбицирани да изрекат и наложат своята истина в изкуството.

Това беше тяхното време, но то бе противоречиво, идеологическите подозрения не бяха

Сава Савов – „Недовършен портрет“

още изживени, всяка волност извън допустимото не се толерираше, познатата до болка бдителност все още висеше като дамоклев меч над експеримента и свободната мисъл.

Но поривът и увереността на младите бяха толкова силни, че нищо не можеше да ги спре. Само страхлиците и подмазвачите правеха метани пред догмите и бяха зависими от тях, но не стигнаха далеч.

Неспокойствието, темпераментът, психологическата вълбеност, задъханото търсене на нов живописен изказ – това са характерните белези и отличителни черти на изкуството на Сава Савов през тези години и след това – до края.

Неговата живопис се откроява и остава в съзнанието на зрителите именно защото е автентична, нова, необикновена по своята експресивност и необузdana цветност. Платната му съвсем не са острови на спокойствието и инертното съзерцание. Тъкмо обратното: те са повик за действие и размисъл, откровения за сблъсъци и конфликти, напрегнато търсене на житейската истина в много измерения и в една сложна действителност, колкото противоречива, толкова и безкомпромисна.

„В прозорците на вашето спокойствие ще хвърля неримувани павега.“

Този ранен стих на Стефан Цанев от това време твърде добре приляга на живописната поезика на Сава Савов.

Сама по себе си тя носеше полъха на новото както в трактовката на образите, така и в избора на сюжетите и отношението към цвета.

Неговите завидни качества на живописец се открояваха във всички жанрове, но особено изпъкнаха в портрета. Образите, които той създаде и показа в националните художествени изложби и в самостоятелните си прояви, говорят сами за себе си. Те излъчват силна психологическа и пластична изразителност, изградена при това с динамика, остро чувство за съвременност и темперамент, така характерни за специфичния стил и маниер на работа на автора.

Изправени пред тези завладяващи образи – предимно на млади жени и момичета, имаме усещането, че са създадени експромпт и носят живото дихание и обаяние на портретуваните. Оставаме с впечатлението, че са правени със завидна лекота. И сега, след време, се убеждаваме, че техният създател е майстор на портрета – един от най-добрите в съвременната българска живопис.

През изминалите години, независимо от разнопосочните ветрове и климатичните промени в нашето общество, независимо от оценките за създаденото от него, които не винаги бяха справедливи, Сава Савов беше и си остава Художник с главна буква. Верен на себе си, верен на своите пристрастия. Думите на Шекспир „Главното на себе си оставай верен, така на никого не ще изменяш“ с особена сила се отнасят за него.

Със своята красива и богата на цветове и образи живопис, с неповторимата си чувствителност, сътвореното и оставено като наследство от Сава Савов винаги ще има достойно място в съвременното българско изкуство.

В крайна сметка стремително бягащото време винаги е най-верният съдник и безпогрешен оценител на всяко човешко дело. То отсява трайното от мимолетното, истинското от привидното.

Картините на художника ще живеят във времето и с емоционалния си заряд ще радват хората. Затова Савата може да бъде спокоен във вечния си сън!

Георги ШАПКАРОВ,
25 февруари 2010 г., София, галерия „Шипка“ 6

ОЛГА ВЪЛНАРОВА, ул. „Шипка“ 6, етаж 2, 9.III.–30.III.

Олга Вълнарова е един от странните случаи в българската живопис. Едно от онези редки доказателства, че творческата личност не е привилегия на младостта, а на съхранената духовна енергия. Преминала през голямата школа на Андре Лот, усвоила уроците на една модерна пластическа структура, Олга Вълнарова си остава български живописец и като стилистика, и като чувствителност, и като сюжетна определеност. Без да е външно ефектна, живописиста ѝ е обаятелна и привлекателна, дълбока и топла – живопис, докосната от тайнствения живот на природата и сърцето на художника. Независимо дали става дума за приказните дървета, за стаената тишина на терените или натюрмортите – всичко е обгърнато от една носталгична атмосфера, в която времето е спряло на трайната спирка на една неповторима душевност. Живописиста на Олга Вълнарова не се натрапва, но открита един път, разкрива дълбоки и трайни състояния на духа. Привидно конкретна, тази живопис е преди всичко израз на сериозно артистично възпитание и на трайни емоционални състояния, изведени до една органична като структура и пластически живот материя.

Работите на Олга Вълнарова са над направата, над стила и формата. Техният живот е отвъд определеността на природата – по-точно в нейното вътрешно тайнство и духовна мистерия. С тях може да се живее и разговаря – защото са добри искрени и човечни, като художника, който ги е създал.

Светлин РУСЕВ

Олга Вълнарова – „Пред буря“

„ДЪРЗОСТ И КРАСОТА“ – СЪВРЕМЕННИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ НА КРАСИВОТО

изложбена зала „Райко Алексиев“, 9.III.–24.III.

В столичната галерия „Райко Алексиев“ се откри изложба с провокативното заглавие „Дързост и красота“ *The bold and the beautiful*. Казвам, че е провокативно най-малкото защото зрителят прави неизбежната асоциация с едноименния сериал, чиято позната ни вече до болка фабула можем да проследим и до днес. Тази препратка със сигурност не е случайна, в което се убеждаваме и след като научим името на куратора – Светлана Куюмджиева. Проектите с нейно участие се отличават винаги с ясна концепция и четими за зрителя послания, заредени с тънка доза провокация и дори ирония. Такава е и настоящата изложба, от една страна прикрита под тиражираните до баналност разбирания за красивото и мястото му в съвременното изкуство, със своето заглавие тя ни препраща и към отегчителната комерсиалност на нашето ежедневие.

От друга, като пречупва категорията „красиво“ през призмата на няколко авторски гледни точки, изложбата засяга доста по-дълбоки и комплексни слоеве на проблема за естетическото – не само в изкуството, но и в живота.

Мястото, където е подредена изложбата, е още един признак, по който можем да я категоризираме като успешна и съвременно звучаща. Голямоформатните работи изпълват пространството и дишат свободно в него, а малките стоят на местата си като точно поставени акценти. Така се създава усещането за подреденост, логичност и последователност,

заден план: Симеон Стоилов – „Убийствена красота“, 2010
преден план: Симеон Симеонов – „Момче вади трънче от крака си“, 2007

където всяко произведение е както само за себе си, така и неразделна част от цялостната концепция. С тези си качества „Райко Алексиев“ определено се нарежда сред най-сполучливите ни пространства и доказва, че СБХ като институция разполага с площи, подходящи за съвременно изкуство.

Но да се върнем на конкретната изложба. Светлана Куюмджиева е селектирала шестима, както тя се изразява в прес информацията, от най-изявените съвременни български художници. А аз бих добавила и художници, представители на едно ново, заредено с други възприятия и творчески порив поколение. Това са Иво Бистрички, Рада Букова, Лора Димова, Бора Петкова, Симеон Симеонов и Симеон Стоилов. На пръв поглед работите им не са обединени от обща тема – „Позитив“, „Перфорация на пейзажа“, **Take a bow, NeoOrganic Factory, Drop and Drag**, „Убийствена красота“ са само част от заглавията на творбите им. Определението съвременни художници, което те получават, автоматично ги препраща в една категория нот автори, надживели естетическото разбиране за красивото, което в случая се видоизменя, трансформира и еволюира.

Естетиката днес не е това, което е била по времето на големите мислители. Днес говорим за антиестетика, естетика на грозното, творбите привличат не с красотата, а със смисъл и послания, социална или политическа ангажираност. Авторите дръзват да променят разбирането за красивото, за тях то отново е извор на вдъхновение, но не на буквалното му изобразяване, а просто повод за творчество. Защото в наши дни стремежът към красотата отвежда човека по пътища, които го карат да променя себе си – физически и психически, да се наранява и да извършва действия, които дори застрашават живота му (**Лора Димова** – **NeoOrganic Factory**, „Позитив“).

Красивото днес не може да има същите измерения както преди. В това ни убеждава **Симеон Стоилов** с работата си „Убийствена красота“ – нещо на пръв поглед хубаво за гледане всъщност се оказва причина за смъртта на хиляди хора – раковата клетка. Защото красотата понякога убива. Симеон Симеонов експериментира с естетиката на класическата скулптура, като я деформира и модифицира. Авторът превръща популярните сюжети като „Момче вади трънче от крака си“ и „Борците“ не само в съвременна реплика на тези работи, но и в изцяло нови произведения, които обаче продължават да носят нещо от старите класически канони.

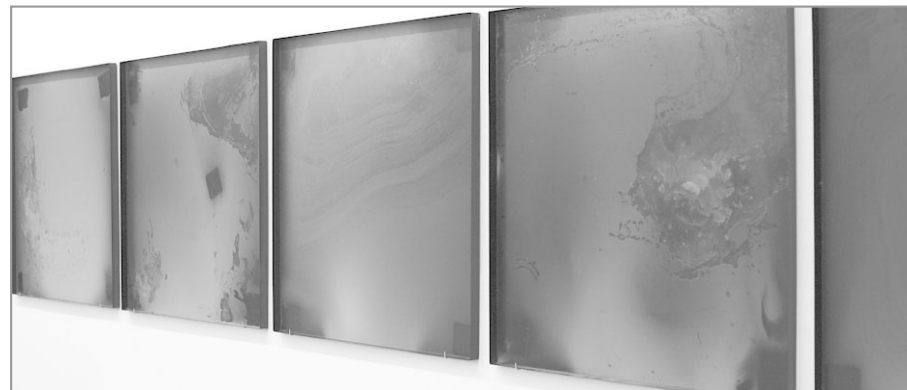
Красотата на природата винаги е била преексплоатирана тема през вековете, дори и днес. **Иво Бистрички** избира да я представи не буквално, а в нейния съвременен вариант, който задължително включва намесата на художника. Изкуството винаги се е въртяло около пейзажа и изобразяването му върху плоскостта. Днес това не може да остане в миналото „Перфорация на пейзажа“ го доказва. Авторът се намесва не в природата, а в нейното изображение върху класическото платно, перфорирайки го, наранявайки го, разрушавайки го. Така той не само променя разбирането за природно красивото, но и идеала за пейзажа като жанр.

Със сложни асоциативни връзки и дълбок смисъл е натоварена една от трите работи на **Рада Букова** – „Бикини“. Обикновените на пръв поглед три квадрата от велпале, залепени на стената под формата на бански костюм, всъщност препращат към атола Бикини (или Пикини, на английски

заден план: Лора Димова – „Позитив“, 2010

преден план: Симеон Стоилов – „Take a Bow“, 2010

Бора Петкова – „АРХИВ, До пълно изпаряване“, 2010
снимки: Георги Георгиев-Жорас

съответно Bikini и Pikinni) – необитаем остров в Тихия океан, част от Маршаловите острови. На него между 1946 г. и 1958 г. са извършени над 20 опита с атомни и термоядрени бомби от американските въоръжени сили, което причинява заразяването на острова с радиоактивен материал. Банският костюм от три триъгълника в случая представлява и знака за радиация. В лицето на Рада отново откриваме онзи тип автор, за когото говорих по-горе – творец, който дръзва не само да промени стереотипите и разбиранията за красивото, но и да създаде свои собствени.

Архивът на „До пълно изпаряване“ на **Бора Петкова** наистина ни отвежда към естетически красивото. Експериментът, който тя направи с едноименната си изложба в същата галерия, днес се е трансформирал в цикъл от истински метални рисунки, които природата в лицето на изпаряващата се от тези съдове вода е сътворила. Днес Бора окачва плитките метални съдове на стената на „Райко Алексиев“ като цикъл картини, звучащ като инсталация.

С настоящата изложба кураторката и авторите с лекота успяват да наложат на зрителя внушението, че красивото се е превърнало в още по-обширна и необятна категория от преди. Сега класическата красота и естетиката са само малка част от цялостното разбиране за това понятие. Днес то може да бъде подход или причина за творчество, противопоставяне, реплика, опровергаване, осмиване. Но каквото и да си говорим, красотата винаги ще отключва съзнанието на художника към новото, дори и ако това ново ни отвежда към дързостта да унищожим всички понятия за категорията „красиво“.

Румена ГЕОРГИЕВА

Още едно мнение

(размишления по повод изложбата „Дързост и красота“ на куратора Светлана Куюмджиева, реализирана в зала „Райко Алексиев“ на Съюза на българските художници.)

В този салон каквото и да се сложи стои страхотно и с европейско измерение. Ако обяснителните текстове към произведенията бяха само на английски език, щеше да е също като истинско. Мисля, че това е единствената слабост на проекта.

Ивайло Мирчев,
любител изкуствовед

СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ

Програма за месец април 2010 година, ул. „Шипка“ 6
Изложба на Представителство на СБХ – Пазарджик
етаж 3, 1.IV.–19.IV., откриване 18 ч.

Благотворителна изложба за събиране на средства
за построяване на паметник на Радой Ралин
етаж 4, 9.IV.–15.IV., откриване 18 ч.

Конкурс „Национални награди на Алианс България за живопис,
скулптура и графика“, етаж 1 и 2, 8.IV.–30.IV., откриване 18 ч.

Изложба на Христо Стоянов-Еци
етаж 3, 22.IV.–29.IV., откриване 18 ч.

Юбилейна изложба – Владимир Гоев, етаж 4, 23.IV.–13.V.

ИЗЛОЖБЕНА ЗАЛА „РАЙКО АЛЕКСИЕВ“, УЛ. „РАКОВСКИ“ 125
Греди Асса изложба живопис „Йемая“, откриване 13 април, 18 ч.

ГАЛЕРИЯ-КНИЖАРНИЦА СОФИЯ ПРЕС, УЛ. „СЛАВЯНСКА“ 29
„Биотоп“ – изложба на Светослав Недев
31.III–15.IV., откриване 18 ч.

Изложба на Николай Петков, 16.IV.–30.IV., откриване 18 ч.

ГАЛЕРИЯ „ИНДУСТРИАЛНА 11“, УЛ. „ИНДУСТРИАЛНА“ 11
Изложба на Секция „13“ – откриване 15 април, 18 ч.

СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ

Програма за месец май 2010 година, ул. „Шипка“ 6

Ретроспективна изложба на Славка Денева
етаж 1, 10.V.–29.V., откриване 18 ч.

„10 x 5 x 3“ – годишна изложба на секция „Живопис“
етаж 2 и 3, 11.V.–29.V., откриване 18 ч.

Емил Бачийски и Борис Колев – изложба скулптура и живопис
етаж 4, 19.V.–10.VI., откриване 18 ч.

ИЗЛОЖБЕНА ЗАЛА „РАЙКО АЛЕКСИЕВ“, УЛ. „РАКОВСКИ“ 125
„Да съхраним културата“ – изложба на Петър Кракляков
скулптура и графика, откриване 4 май от 18 ч.

ГАЛЕРИЯ-КНИЖАРНИЦА СОФИЯ ПРЕС, УЛ. „СЛАВЯНСКА“ 29
София Медалфест – изложба
на Емил Бачийски и Надя Розова Грийн, 4.V.–16.V.

„Астриум“ – изложба на Бистра Лешевалие – инсталации,
пластики, принтове, 18.V.–31.V.

ЗВУКЪТ НА ПРАЗНОТАТА

Пустотата е специален знак за присъствие. Тишината, която звъни, можем да чуем в особено одухотвореното пространство на галерия „Кръг плюс“. Изложбата „Хайку пространство“, която продължава до 15 март 2010, съвместява различни поколения художници, творили в различна техника и инспирирани по различен начин от хайку. Доколко, как, защо и дали е въпрос на концепция. Едни от тях са искрени поклонници на източната поезия, други са влезли в пряк досег с източната култура, а трети просто по дух наподобяват въздействието на далекоизточния начин на мислене. Празнотата и спонтанността, очарованието на недоизказаността и пресъздаването не на натурата, а на нейната душа са основа при концепирането на тази изложба. Хайку пространствата са личен избор на куратора на изложбата. Търсенето и респективно визуалното изграждане на тези „пространства“ става в няколко направления и среща разнообразни типове работи. Красимир Илиев като куратор на изложбата създава среда, в която се противопоставят бялото и черното, пълното и празното, монохромността и полифонията на спонтанния жест. Без конфликт, а като съжителство. Противоположностите съставят цялото, те са неотменните страни на едно и също нещо, те са част от живота и градят неговото пълнокръвие и виталност. В експозицията са съпоставени платна на Генко Генков и Лика Янко, на Петър Дочев и Георги Баев, на Светлин Русев, Йордан Кацамушки и Любен Генов. Особено актуални и според мен с особен принос за въздействието на експозицията са пространствените обекти на Станислав Памукчиев и Асадур Маркаров, изящните натюрморти на Ангел Станев. Те отразяват пряко идеите и духовността на хайку като културен феномен и са възлов контрапункт при концепирането на изложбата. Към тях може да се прибави и творбата „Суров материал“ на Ивайло Аврамов. Творецът поставя по един интересен начин проблемите на преходността, на съзиданието, на празнотата и завършеността.

По свой начин, някак малко чужди на концептуалната рамка обаче, поне според мен, са произведенията на Никола Петров, Никола Маринов и Иван Милев. Срещата на Иван Милев с източните влияния, свързането на Никола Петров с отзвуци на импресионизма и деликатната акварелна чувствителност на Никола Маринов ми изглеждат недотам основателно интегрирани в темата. Това, разбира се, не означава, че те нямат място в изложбата. Просто култът към природата, притихналата съзерцателност или формалният похват, отправящ към източната естетика в българското изкуство, според мен имат друг корен. Но това не ми пречи да се насладя на една интересна изложба с различно присъствие. Тя по свой начин ми помогна да погледна на ежедневно и рутинното. Също така „Хайку пространство“ се превърна в повод

Ангел Станев – „Ескиз“

да осмисля доколко хайку като възглед е съотносим с европейските културни нагласи. Хайку по един или друг начин носи черти, които са присъщи на творческия процес и могат да бъдат уловени в различни типове работи. Ето това съумява да направи Красимир Илиев и да конструира едно „различно“ изложбено пространство в центъра на столицата.

Даниела Чулова-МАРКОВА

ИЗЛОЖБА НА ИВАН ГОНГАЛОВ, ул. „Шипка“ 6, I етаж, 16.III.–30.III.

Иван Гонгалов е автор, който години наред работи в Италия за известни италиански издателства и илюстрира и оформя значителни книжни поредици. В България се завръща в края на 80-те и началото на 90-те и носи откровен средиземноморски темперамент. Тези дни той представи своя сравнителна ретроспектива. Около седемдесет живописни творби – портрети, фигурални композиции и пейзажи, както и рисунки и карикатури бяха подредени на първия етаж на ул. „Шипка“ 6. Авторът е художник с многостранни интелектуални интереси, но и с духовна необходимост да се изразява в различни пластични езици. Обича да иронизира нещата от живота и да се опитва да не се взема насериозно. През годините се занимава както с илюстрация, така и с живопис, графика, скулптура.

Обаятелен разказвач и сладкодумник, той обяснява, че основната му любов е живописът, но от начина, по който задържа вниманието на публиката задълго, можем да кажем, че и словото е негова страст.

В изложбата видяхме различни творчески периоди в подобрени тематични цикли – сред тях голяма част са портретите, друга група са фигуралните композиции, одухотворени от женското присъствие. Голям е и кубистичният цикъл, породен от вдъхновението и преклонението на художника пред кубизма. Изложбата не остави съмнение, че авторът е най-много себе си в циклите с илюстрации и рисунки. На цяла стена в залата бяха подобрени изображения от финския митологичен епос „Калевала“.

Тъй като за Иван Гонгалов всяко откриване е спектакъл и в това той бе подбрал атрактивни артистични моменти за най-малките зрители.

МНА

Иван Гонгалов – „Конски великден“

„КОНСТРУКЦИИ“ – ТЕ НА ХРИСТО ХАРАЛАМПИЕВ

Христо Харалампиев

В средата на февруари в галерия „Ракурси“ бе представена изложба скулптура на Христо Харалампиев. Всяка самостоятелна изява на Христо е впечатляваща, но „Конструкции“ е с нещо по-различна от предишните. С дългото й подготвяне, с мисленето й като за цялостен, завършен цикъл от творби. Изложбата наистина представлява единна концепция за пластическо изграждане, базирана на техниката на ниския релеф. Тази техника, водеща началото си от античността, дава предимство

на рисунката и възможността да се играе с вариациите на повърхностите и светлината – медия и пластически средства, които са особено важни за Христо Харалампиев и които той безспорно владее.

Изключителен като рисувач, дори когато далеч назад в годините е усетил за първи път притегателната сила на скулптурата, той не загубва интерес към рисунката. Това го виждаме непрекъснато в изложбите му на рисунки, виждаме го и в „Конструкции“.

Изтънченост, изчистеност, яснота – така бихме могли да наречем впечатленията си от представените пластики. Женски фигури, мъжки фигури, в анфас, в профил, в тричетвърти, статични или застинали в движение, те са затворени в различни геометрични форми, заедно с тях образуват повърхности. Към това се добавя и противопоставянето на светлината и сянката, постигнато чрез възможностите на позитива и негатива при ниския релеф. Бронзът – избраният материал, деликатен и чувствителен, дава възможност да се запази непосредствеността и свежестта на рисунката. Цялата съвкупност от използвани пластически средства довежда автора до първоначалната му цел – да създаде своеобразни пространствени конструкции.

Изложбата на Христо Харалампиев е от все по-рядко срещаните проекти, в които има концепция и нещата са изведени в тяхната цялостност.

Изложбата доставя огромно удоволствие, но и носталгия. По времето, в което повече художници представяха идеи на подобно ниво. И още едно наблюдение, вече извън пластическите факти: медиите – печатни и електронни, не отразиха изложбата подобаващо, нищо повече от обичайното цитиране на думите на автора за неговата идея.

Жалко.

А трябваше да я забележат, да я коментират и да я оценят високо.

Изкуството на Христо Харалампиев заслужава техния интерес.

Румяна КОНСТАНТИНОВА

ИЗЛОЖБА НА ВИКТОР КАРАГЮЛЕВ – KING*Галерия „Върхове“/Zenith, 11.III.–6.IV.*

Скулптурата на Кинг ни предлага да се доближим до едно знание чрез осезанието и севивата ни. Без да е необходимо да се търси носталгия по алхимици, магьосници и учени, мисля, че това знание дава много сила на чувствителността.

Истината, за която ни говори Кинг чрез произведенията си, е в магията на изкуството да фиксира едно състояние между това, което виждаме, и идеята да видим нещо повече.

Впечатлен от творчество му, съм обсебен от някои мисли:

– Срещата с пластиките на Кинг ми говори за една тяхна особеност – да играят ролята на връзка между скулптура, зрител и природа.

– Според творчеството и наследството, оставено ни от Кинг, можем да вярваме, че скулптурата произлиза от природата и отговаря на един етап от конструкцията на мястото.

Що се отнася до мен, аз виждам един опит да се свържат една социална действителност с една необходимост от свръхестествено (утопия или антична магия), които да ни позволят да живеем в хармония.

От неговите скулптури се излъчва емоция, която дава усещането, че природата е дълбока, красива и вечна.

Филип дьо СИМИАН*Виктор Карагюлев – „Без име“***МОЯТ СПОМЕН ЗА КИНГ**

На 8 март 2010 година Виктор щеше да навърши 70 години. Той беше ярка, забелязваща се личност. Неговият независим дух и чувство за лично достойнство мотивираха поведението му. Често стъписваше и шокираше околните. Невинаги беше разбираан правилно. Артистичното му нехайство беше приемано като безотговорност, а всъщност той беше дълбоко отговорен човек. Неговият спонтанен хумор се възприемаше като агресивност, а той беше деликатен и раним. Виктор съчетаваше в себе си фина чувствителност и благородство с уменията да отстоява позициите си. Да взима нестандартни решения и да ги защитава. Да застава срещу течението. Той беше богата творческа личност, надарена с безспорен талант. Нелепата случайност прекъсна живота му точно в зенита на творческата му зрялост и остави нереализирани проекти, за които се беше готвил цял живот. Остави ни творчеството си и спомена за себе си.

Ивайло МАНЕВ*Росица Трендафилова*

Пена Николова откри изложба живопис на 22 март в Художествена галерия „Жорж Папазов“ – Ямбол. Изложбата продължава до 8 април.

Галерия „Астри“ представи от 5 до 23 март изложбата „Непознатата страна“ на **Робарт Баръмов**, в която авторът се изявява като живописец.

Фондация „Едмонд Демирджиян“ обяви ежегодна награда за живопис за млад художник. Тази година тя бе връчена

на **Минко Йовчев** – студент 4 курс в Националната художествена академия, в класа на проф. Андрей Даниел.

Наградата се състои от предоставяне на възможност на младия художник да покаже свои творби в галерия „Ракурси“ от 23 март до 7 април в колективна изложба с големия художник Едмонд Демирджиян, грамота и парична сума.

Изложбата включи картини на Едмонд Демирджиян от различни периоди, някои от тях непоказвани досега, както и най-нови произведения на младия автор.

Великденски музикални визии

Великденският музикален фестивал, Варна 2010 има своята първа във фестивалната история изложба с визии за Великденския фестивал. XI-тото издание на проявата се съотнася не само към света на красивата музика, но и към най-светлия християнски празник.

Програмната идея имаше за цел да изгради модерна и раздвижена визия със свежи цветови решения, която да привлече вниманието, да внуши празнично великденско настроение и да ориентира лесно зрителя за оперните събития, като даде подтик и за въображението на художниците. 7 визии за 7 музикални събития присъстваха в творбите на дизайнерите, художниците и рекламистите от Варна. **Вихра Бобчева (Енира ЕООД), Боян Димитров (издателство Контур), Георги Филипов (ФИЛ ООД), Димитър Трайчев, Емилия Тонева (Студио Фокус), Калоян Илиев-Кокимото и Светлан Стефанов** приеха да участват в проекта за плакат и флаери на фестивала. Техните творби, изградени с различен подход, носеха смисъла на визуална интродукция към музикалния празник.

Галерия „Аросита“ представи от 8 до 20 март изложба на **Златка Андреева** с названието „Празнично – за жената“. Обичаният, но и оспорван от мнозина „женски“ празник 8 март бе използван от авторката като провокация в живописата, колажа и ръчната хартия.

Художествената галерия в Добрич откри на 5 март живописна изложба на група творци под надслов „Светлина от лятото“. Тя представи 17 български имена, участвали в пленери на черноморското крайбрежие, между които **Магда Абазова, Димитър Чолаков, Тошко Дончев, Мими Добрева, Коста Костов, Чавдар Петров, Дойчин Русев, Николай Алексиев, Ива Владимова, Здравко Палазов, Ромил Капинов, Иван Велчев** и добричките автори **Николай Карамфилов, Геновева Рого-**

ва, Недко Недков, Георги Демирев и Георги Атанасов.

От 15 март до 11 април в галерия „Средец“ на Министерство на културата се осъществи изложбата „Поколения“.

Сред авторите бяха **Крум Дамянов, Светлин Русев, Греди Асса, Георги Трифонов, Георги Чапкънов, Захари Каменов, Кольо Карамфилов, Николай Янакиев, Георги Лечев, Свилен Блажев, Вихрони Попнеделев, Чавдар Петров, Иван Милев, Любен Генов, Стефан Божков, Стоян Цанев, Михаил Петков, Нина Ковачева, Валентин Стефанов, Елена Панайотова, Валери Чакалов, Емануела Ковач, Иван Русев, Милан Андреев, Зиятин Нуриев, Евгени Кузманов, Онник Каранфилян и Димитър Рашков.**

Капка Кънева – амбициозен, упорит и последователен млад автор направи по-редната си изложба, но вече в Националната художествена галерия. Зала „Параклис“ от 16 март до 11 април е събрала нейни проекти за оформление на книги и илюстрации в общата концепция In Libris.

Галерия „Сезони“ показва самостоятелна изложба на бляговградския художник **Люсиен Димитров** от 15 до 31 март, включваща живопис и скулптура.

Изложба на дизайнера **Бисерка Огнянова** откри Арт галерия НДК на 25 февруари. Това бе първата самостоятелна изложба на художничката, която е автор на над 200 проекта за оформлението на национални и международни изложби, и бе съставена от ярки пастелни пейзажи – нейна скрита страст.

„ОТРАЖЕНИЯ“ – изложба на Бисера Вълева

Състоялата се през март в галерия „Артмонцев“ изложба на Бисера Вълева е поредно потвърждение за интереса на авторката към това, което се крие отвъд види-

Бисера Вълева – „Бряе“

мостта на предметите, за стремежа ѝ да стигне до истинската същност на нещата, скрита под повърхността. Работите, обединени под мотото „Отражения“, формално могат да бъдат възприемани и като пейзаж, още повече, че носят названия „Езеро“, „Скали“, „Брегове“... В действителност обаче природната форма, обектът са по-скоро отправна точка, отколкото цел на пластичното изследване. Неуловимата игра на

I N M E M O R I A M

ЖАНА КОСТУРКОВА (1927–2010)

Без Жана Костуркова оредя с още едно име рицарското художническо съсловие, родено през 20-те години на ХХ век.

Навлязла, заедно със съпруга си Тодор Панайотов, в културния ни живот през 50-те години, повече от пет десетилетия тя бе пример за човешка и творческа доблест и за висока култура – в графиката и илюстрацията, както и в професионалните отношения. Всички, които я познаваха, неусетно поемаха от нейната емоционалност и информираност – ези-

светлината и сянката върху водната повърхност, водата притисната от бреговете, скалите, разядени от водата, отдавна привличат художничката като мотиви, предоставящи неограничени възможности за чисто живописни експерименти. Но интересът ѝ към тях не се изчерпва с това.

Милена Блажева

Изложба на Димитър Сотиров (1948-2009), ул. „Шипка“ 6, етаж 3, 17.II. – 6.III.

Димитър Сотиров бе от скулпторите с класическо разбиране за форма и национално по дух и съдържание изкуство. Неговата скулптура ни въвежда в един идеален свят, където хората и природата, животинският и човешкият свят съществуват в хармония. Добър човек и великолепен творец той бе един от блестящите примери за художник на интимния свят и малкия формат. Неговата изложба бе още един повод да си спомним за него.

Издадена бе книгата „Храбростта и мъката на България“ с автор **Цоко Гергов** на издателство „Пропелер“. В нея са включени есета за много български художници, сред които **Елиезер Алших, Иван Лазаров, Борис Денев, Илия Петров, Стоян Сотиров, Никола Михайлов и др.** Разделен на четири части, с предговор от професор Ивайло Мирчев, този том ни въвежда в живота на българските художници, участвали във войните през първата половина на ХХ век, с кратки очерци, които самият съставител нарича фронтowa палитра.

кова, стилистична, историческа – съответно оцветени от индивидуалността ѝ.

По своему ненатрапчива и по своему остра и непримирима, Жана съществуваше в своеобразна аура, напояща поетиката на френските „луди години“, допълнени от ранния български буржоазен хуманизъм и от непристъпност, идваща от немската школа. Популярна като график, оформител и илюстратор, Жана Костуркова бе по-малко позната като живописец. Редките ѝ опити в тази област показват наблюдателност, чувство за стил и оригиналност. Темпера, която тя най-вече използваше в живописа, особено точно съответстваше на нейния духовен и визионерски ритъм. Тя не само пресъздаваше, тя се изразяваше чрез ритъма.

Един преглед на изкуството на Жана Костуркова ще ни отведе към различни периоди от нашата култура, както и към нейните перипетии, изпитания и полети. Но това изкуство ни отвежда към общества и кръгове, чиито главни характеристики бяха диалогичността, съдържателността и независимостта.

Понякога си представям Жана като типаж на Модилиани – седяща на маса с приятели, с димяща цигара между елегантните пръсти. Друг път я виждам на работната маса или до графичната преса сред колеги и печатари как в нервните си, патинирани от боите ръце държи лист хартия. Двете общества – приятелското и творческото, Жана можеше да обединява, като ги захранва със собствената си енергия.

Жана Костуркова ни липсва като един от последните представители на плеядата творци интелектуалци, каквито сега почти няма. Но най-вече ще отсъства в моменти на трудности – с критичния си поглед и ироничната усмивка тя някак си ни съпровождаше и ни насочваше, правейки лабиринта по-уютен. Става дума за изкуството, а и за живота като лабиринт, и за светлата нишка, която Жана остави в ръцете ни, за да търсим чрез нея посоките си.

ТЕНЮ ПИНДАРЕВ (1921–2010)

Теню Пиндарев е роден в града на художниците Казанлък. Той е от онова поколение автори, които имат енциклопедични интереси към изкуството, но дисциплинират своята представителност главно в един вид. Известен като карикатурист, художникът работи в областите на плаката, графиката, рисунката, сценографията. Докато сценографията остава негов инцидентен интерес, Бай Теню (както го наричахме по-младите) през целия си живот запази любовта си към живописа. Това не бе случайно, защото той завършва Художествената академия при Илия Петров и приема като близки не само неговите уроци, но и традицията на професорите в академията от това време, за повечето от които живописа е събирателен образ за изкуството.

Теню Пиндарев има неповторим стил и начин на изказ, а позицията му бе да търси контакт със зрителя без дистанция. Цялото негово поведение в професионален и личен аспект бе лишено от условностите, които понякога съпътстват известните творци. Нещо повече, той се явяваше събирателна личност и в личните си контакти създаваше атмосфера на откровеност и изящество. Благородството бе най-характерната черта на този български творец. Карикатурите защитаваха принципите, рисунките и илюстрациите му бяха отнесени към изконните ценности на човека. Плакатите му създаваха възможност за директно четене, а живописа остава една поетична сфера, която тепърва трябва да разбираме и търсим.

Димитър ГРОЗДАНОВ

Николай Анев (1950–2010)
Николай Бошев (1964–2010)